

YAKUP KADRİ KARAOSMANOĞLU
Ergenekon

Hamit Matbaası, 1929, 2 cilt (1 baskı)
Remzi Kitabevi, 1964, 1973 (2 baskı)
Kültür Bakanlığı, 1981 (1 baskı)

İletişim Yayınları 1460 • Y. Kadri Karaosmanoğlu Bütün Eserleri Dizisi 21
ISBN-13: 978-975-05-0747-2
© 2010 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 2010, İstanbul

EDITÖR Nihat Tuna
DİZİ KAPAK TASARIMI Ümit Kıvanç
KAPAK Suat Aysu
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Begüm Güzel
BASKI ve CİLT Sena Ofset
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Çağaloğlu 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU

Ergenekon

Millî M¼cadele Yazıları

i l e t i Ő i m

Yakup Kadri Karaosmanoğlu, 1929.

YAKUP KADRI

Ergenekon

*Ergenekon yurdun adı
Börtüçene kurdun adı.
Ziya Gök Alp*

BİRİNCİ KİTAP

İSTANBUL
HANİT MATBAASI

M. CM. XXIX

Ergenekon'un 1929'daki ilk baskısının iç kapağı.

3
 1) Kitâlin
 2) Kitâlin 1) s.
 3) Lisânî
 4) Lisânî 3) s.
 5) yazılâr } 12
 6) yazılâr }

BİR KAÇ SÖZ

7) boğûk } 13
 8) boğûk }

Bu kitabın içindeki yazılardan, bizi, yedi sekiz senelik bir zaman mesafesi ayırmaktadır. O günden bu güne kadar edebî zevklerimde, lisânî telakkilerimde epeyce mühim şeyler değışti. Fakat yüreğini kavuran o eski aşkın tatl ateşî halî aynı şiddeti muhafaza ediyor; bu itibar ile şu kitapta topladığım yazıların hiç birini yadırgamıyorum ve hepsini daha dün yazılmış kadar taze ve mevsiminde buluyorum.

Sekiz yıl evel, *İkdam* gazetesi başmuharrirliğini deruhte ettiğim anda ben bir *somnambül* gibi idim. Kendi *iradenin* fevkinde bir ilâhî kuvvet beni, bir sarp yukuştan, adı bellisiz bir tepeye doğru itiyordu ve tadını halâ hasretle hatırladığım bir sıtma içinde bir şeyler sayıklıyordum; işte bu yazılâr o sayıklamalardır. Anın içindir ki bir kısmını cezbesi tutmuş bir dervişin boğûk, vaveylaları gibi manasız; bir kısmını atiyi gören kâhinlerin sözleri gibi esrarlı ve dokunaklı bulacaksınız; diğeri bir kısmı ise hatiften gelen sesler kadar bütün olacak şeyleri noktası noktasına haber verdiler.

Bunların hiç birinde benim sun'um, taktirim yoktur. Hepsinin kusur veya kıymetleri *Millî mücadele* devri dediğimiz o fevkal'ade devrin havasına aittir. Bu bir müstesna hasat mevsimi idi; geldi geçti ve bu mevsimde her ruh en güze meyvesin verdi.

Ergenekon o devrin lüssi ve fikrî tarihine bir vesika teşkil eder ümidi ile çıkarıyorum, onun başka bir iddiası yoktur.

Yakup Kadri

Y.K. Karaosmanoğlu'nun *Ergenekon*'un 1929'daki birinci baskısına yazdığı önsöz ve kendi düzeltmeleri.

HAMİŐ

Bu kitap muharririn arzusu üzerine iki kısım olarak çıkıyor. Birinci kitap Yakup Kadri Beyin 1922 senesinde Ankaraya gitmeden evel yazdığı makalelerden mürekkeptir. İkinci kitap ise Ankara seyahatinden sonraki yazıları ihtiva ediyor. Muharrir, nevi ve ruh itibarile de bu iki kısım yazıları arasında bir fark görmüőtür.

Gerek birinci,gerek ikinci kitapta «*sansür*» veya «*sansür edilmiştir*» işaretili yerlere tesadüf olunur. Bunlar, malum olacağı veçhile o vakitler «İtilâf sansürü» tarafından çizilmiş, silinmiş kelime veya satırların boş kalan yerlerini gösterir. Yakup Kadri Bey bunları yeniden doldurmak imkânını bulamamıştır. Bu boşluklar o devirde Türk matbuatının çektiği zulüm ve itisafı hatırlatmağa yarayacağı için bizim tarafımızdan da böyle bırakılması münasip görülmüőtür.

Basan

İÇİNDEKİLER

Okurlarıma.....	15
Kötümserlikte Bir Fayda Var mıdır?	17
Hafta Sohbeti.....	21
Her Şeye Rağmen.....	24
Anadolu'nun İçyüzü.....	28
İyimser Olmanın Faydası.....	32
Gülünç İstanbul.....	35
İstanbul Basını.....	39
Rahatını Sevenler.....	42
Nereye Gidiyoruz?.....	46
Kalem ve Kılıç.....	50
Eğer... Gene Zafer.....	54
İnönü Zaferi yahut Metristepe'den Görülen Şeyler.....	58
Ankara Yolunda.....	62
İlgaz'ın Eteğinde.....	66
Ankara.....	70
Mustafa Kemal Paşa.....	74
Kütahya'dan Simav'a.....	77
İsmet Paşa.....	81
Simav.....	86
Yunan Taarruzundan Sonra.....	89
Büyük Millet Meclisi.....	93
Garp Cephesi Karargâhını Ziyaret.....	97
Sakarya Vâdilerinde "Meydan muharebesinden hemen sonra".....	103
Bir Açık Söz.....	106
Halka Doğru.....	110

Vatan Yolunda Yeni Örnekler.....	114
Son Nutku Dolayısıyla.....	118
Başka Bir Nutku Dolayısıyla.....	122
Unutulan Bir Nokta.....	126
Nasıl?.....	130
Vatan Hainleri ve İstanbul.....	135
Türk'ün Alinyazısı.....	139
Bir Züppenin Tekâmülü.....	143
Belirmeye Başlayan Hakikatler.....	147
İstanbul İçinde Bir Gezinti.....	151
Uzak Olsunlar!.....	155
Darülfünun'daki Hâdiseler Dolayısıyla.....	159
İrfan ve Vicdan.....	164
Bozguncular ve Anadolu.....	168
Mesele Bir Şahıs Davası mıdır?.....	172
Acaba Maksatları Nedir?.....	176
Bir Yıldönümü Dolayısıyla.....	180
Dün ve Bugün.....	185
Fethedilen Kale.....	189
Yeşilli Zade Politikası.....	193
Esrarengiz Şark.....	197
M. Claude Farrère'e Açık Mektup.....	201
İzmit'ten Gelen Ses.....	206
Büyük Adamların Tevazuu.....	210
Kimler Söze Karışıyor.....	214
Yunanlılık Tefessüh Ediyor!.....	219
Bir Hasbihal.....	223
Bir Muhalifle Mülâkat.....	226
Bizi Nasıl Seviyorlar?.....	230
Tezvir ve Fesat.....	234
En Büyük Düşmanımız Cehalettir.....	238
Ziya, Ziya, Ziya!.....	242
Harp ve Siyaset.....	246
İzmir'de Görüşeceğiz!.....	249
Son Söz.....	253
Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun Yaşamı.....	257
Genel Bibliyografya.....	261

Okurlarıma

Bundan otuz beş yıl ewel *Ergenekon*'un ilk basılışında önsöz olarak şu satırları yazmışım:

“Bu kitabın içindeki yazılardan, bizi, yedi-sekiz yıllık bir zaman mesafesi ayırmaktadır. O günden bu güne kadar edebî zevklerimde, dil telâkkilerimde epeyce değışiklikler oldu. Fakat, yüreğimi kavuran o eski aşkın tatlı ateşi hâlâ aynı şiddeti muhafaza ediyor; bu itibarla şu kitapta topladığım yazıların hiçbirini yadırgamıyorum ve hepsini daha dün yazılmış kadar taze ve mevsiminde buluyorum.

Sekiz yıl ewel, *İkdam** gazetesi başyazarlığını ettiğim zamanlar ben bir *somnambül* [uyurgezer] gibi idim. Kendi *irademin* üstünde bir kuvvet beni, bir sarp yokuştan, adı bilinmez bir tepeye doğru itiyordu ve tadını hâlâ hasretle hatırladığım bir sıtma içinde bir şeyler sayıklıyordum; işte bu yazılar o sayıklamalardır. Onun içindir ki, bir kısmını cezbesi tutmuş [çoşup kendinden geçmiş] bir dervişin boğuk vâveylâları [feryatları] gibi mânasız; bir kısmını geleceği gören kâhinlerin sözleri gibi esrarlı ve dokunaklı bulacaksınız; diğeri bir kısmı ise hâtiften** gelen sesler kadar bütün olacak şeyleri noktası noktasına bildirdiler.

(*) *İkdam*: 1894-1928 yılları arasında İstanbul'da yayımlanan günlük siyasal gazete. Mütareke yıllarında Y.K. Karaosmanoğlu yönetiminde yayımlandı.

(**) Hâtif: Gaipten haber veren melek.

Bunların hiçbirinde benim sun'um taksirim* yoktur. Hepsinin kusur veya kıymetleri *Millî Mücadele* devri dediğimiz o fevkalâde devrin havasına aittir. Bu bir müstesna hasat mevsimi idi; geldi geçti ve bu mevsimde her ruh en güzel meyvasını verdi.

Ergenekon'u o devrin hissî ve fikrî tarihine bir vesika teşkil eder umidi ile çıkarıyorum, onun başka bir iddiası yoktur.”

Bugün aynı sözleri söyleyebilir miyim? Bir bakıma evet, bir bakıma hayır. Evet; çünkü, Millî Mücadele'nin kutsal ateşini hâlâ içimde taşıyorum ve bu kitabı teşkil eden yazıları “kendi irademin üstünde bir kuvvetin” verdiği hamle ile yazmış olduğuma inanıyorum. Hayır; çünkü, bu yazıların hiçbirini yadırgamadığımı ve hepsini “daha dün yazılmış kadar taze ve mevsiminde” bulduğumu söyleyemiyorum; böyle bir iddianın, hem kendimi, hem okurlarımı aldatmak olacağından korkuyorum.

Nerede ise yarım yüzyıllık bir hikâye bu. “Ergenekon”, zaten bir masalın adı. Millî Mücadele ise bir Bozkurt destanı. Biz o devri gerçekten yaşamış mıydık? Ben ki, bugün bir demagoji çirkefinin içinde çırpınan, sokak kalabalığının uğultusuyla kulakları sağırlaşan zavallı bir ihtiyarım, bir zamanlar düşman süngülerine kalemlerle karşı koymak cüretini gerçekten ben mi göstermişim? O süngülerin arada bir delik deşik ettiği bu yazıların yazarı gerçekten ben miyim? Mustafa Kemal'in peşi sıra efsane kahramanı mertebesine çıkardığım kişiler arasında, meselâ, bir İsmet Paşa nazarımda hâlâ aynı yüceliği muhafaza etmekte midir? Heyhat!

Ben şimdi bütün bu soruları Atatürk'ün, İzmir zaferini müteakip bize söylediği şu sözle cevaplandırabiliyorum: “Bir rüya görmüş gibiyim.”

Bir rüya. Evet, güzel ve büyük bir rüya. Bunun yorumlanmasını, aziz okurlarım, ben size bırakıyorum.

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Ankara, 5 Şubat 1964

(*) Sun'u taksir: Bir işi eksik yapma; bir şeyi yapabilirken çekinip yapmama.